

Mai vei Peresitedi Thomas S. Monson

Mo Kaukauwa ka Qaqa

Me tu vei keda—keda kece sara—na yaloqaqa me da vorata kina na veivakasama kilailevu, na yaloqaqa me tutaki na ivakavuvuli.

Kemuni na taciq lomani, sa dua na ka talei meu tiko tale vata kei kemuni. Au masulaka na veivuke vakalomalagi niu sotava na madigi ni vosa vei kemuni.

Ena taudaku ni Vale ni Koniferedi oqo era soqoni kina e udolu tale ena veivalenilotu kei na veivanua tale eso ena vuqa na yasai vuravura. E dua na ivau e vauci keda vata kece, ni da sa

nuitaki me da taura tu na matabete ni Kalou.

Eda tu oqo e vuravura ena dua na gauna vakasakiti ni kena itukutuku makawa. E voleka me sega ni yalani rawa na noda madigi, ia eda sotava talega e vuqa na bolebole, eso vei ira e baleta vakatabakidua na noda gauna.

Eda bula ena dua na vuravura sa vakatikikitiki kina vakalevu sara na

veika ni bula savasava, ka sa caka tu e matanalevu na ivalavala ca, ka wavokiti keda tu na veitemaki me da golanani mai na sala qiqo ka rabaililai. Eda sotava tu na bolebole wasoma kei na revurevu ni veitemaki me basuraka sobu na veika e dodonu ka segata me vakaisosomitaka ena vakasama kei na ivalavala vovodea ni bula vakayago.

Ena vuku ni ka oqo kei na bolebole tale eso, sa dau tu kina e matada na vakatulewa ka rawa ni vakatau kina na noda icavacava. Me rawa vei keda me da vakatulewa vakadodonu, e gadrevi na yaloqaqa—na yaloqaqa me da kaya kina “sega” ena ena gauna donu, na yaloqaqa me da kaya “io” ni ganita, na yaloqaqa me da cakava na ka e dodonu baleta ni dodonu.

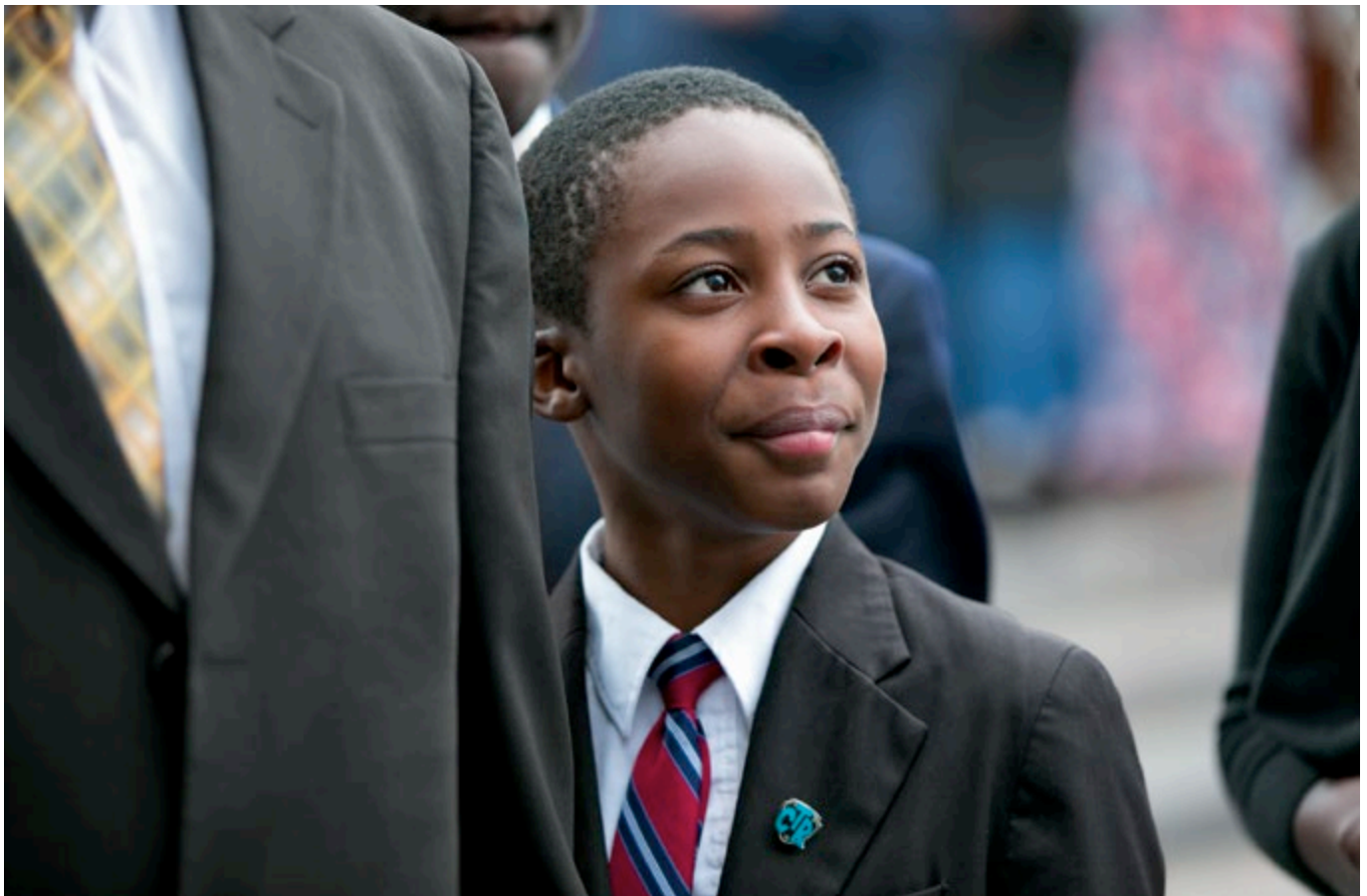
Ni sa toso tani tikoga na ivakarau ni bula ena noda veitikotiko mai na veika vinaka kei na ivakavuvuli sa solia vei keda na Turaga, e rawa ni da kacivi ena dua ga na gauna me da taqomaka na veika eda vakabauta. Ena tu beka vei keda na yaloqaqa me da cakava vakakina?

E kaya o Peresitedi J. Reuben Clark Jr., ka lewena tu ena vuqa na yabaki na Mataveiliutaki Taumada: “E sega ni tawakilai na nodra nanuma eso ena noda vakabauta . . . ni kevaka era vakadeitaka na nodra vakabauta, era sa na kaciva tiko kina na nodra veivakacacani na nodra itokani tawavakabauta me ra veisautaka se vakalailaitaka nodra vakabauta se vakasewasewana, se vaka ni ra sa cakitaka. Oqori o ira na dauveivakaisini.”¹ E sega ni dua vei keda e vinakata me vakatakilakilataki tu kina, ia eda dau lomalomarua beka ena so na gauna me da tukuna na noda vakabauta?

E rawa ni da vukei keda ena noda gagadre me da cakava na ka e dodonu kevaka eda biuti keda ena veivanua ka vakaitavi ena veitaviqaravi ka na vakauqeti kina na noda vakanananu ena veika vinaka ka na logavinaka kina na Yalo ni Turaga.

Au nanuma na noqu a wilika ena dua na gauna sa oti na ivakasala a solia e dua na tama vei luvena tagane ni sa lako yani ki vuli: “Kevaka o raica ni o sa tu ena dua na vanua e sega ni dodonu mo tu kina, lako tani!” Au solia

vei kemuni yadua na ivakasala vata oya: “Kevaka o raici iko ena vanua e sega ni dodonu mo tu kina, lako tani!”

Na kaci ni yaloqaqa e dau yaco mai ena veigauna eso vei keda yadua. Sa dau gadrevi na yaloqaqa ena noda bula e veisiga—sega ena veigauna tu yadua eso ia vakavuqa ni da vakatulewa se da sotava tiko na veituvaki ni bula e wavoliti keda tu. E kaya na dau-serekali ka dauvola italanoa ni Sikote o Robert Louis Stevenson: “Na yaloqaqa e veisiga e lailai e dau raica. Ia na nomu e sega ni lailai sobu na kena vakaturaga baleta ni sega ni qiri vei iko na kena lali ka sega na lewevuqa era kailavaka na yacamu.”²

Na yaloqaqa e dau yaco mai ena vuqa na sala. E vola vakaoqo na dauvolaivola Vakarisito o Charles Swindoll: “E sega ni yala walega na yaloqaqa ena buca ni valu . . . se ni da toboka e dua na daubutako ena noda vale. Na vakatovolei dina ni yaloqaqa e dau sega ni rorogo. Era veivakatovolei e loma, me vaka na yalodina tikoga ni sega ni dua e raici keda, . . .

me vaka nomu tu duadua ni o sega ni ciqomi.”³ Au via vakuria ni okati talega ena yaloqaqa e loma na kena caka na ka e dodonu e dina ga ni da rere, taqomaka noda vakabauta kevaka sara mada ga eda na vakalialiai, ka taura dei tiko na vakabauta oqori kevaka sara mada ga eda vakarerei ena nodra sa yali noda itokani se na noda itutu ena bula veimaliwai. O koya e tudei tu ena veika e dodonu sa dodonu me na sotava kevaka ena sega ni vakadonui se sega ni taleitaki ena so na gauna.

Niu veiqaravi tiko ena Mataivalu e Wai ni Amerika ena iKarua ni iValu Levu, au raica kina e vuqa na ivalavala yaloqaqa, na gauna ni yalodoudou, na yalodoudou, kei na ivakaraitaki ni yaloqaqa. E dua au na sega ni guilecava na yaloqaqa sega ni kilai ni dua na dausoko yabaki 18—sega ni da vakabauta vata—ka sega soti ni dau taleitaka na masu. Vei ira na 250 na tamata ena kabani oya, o koya duadua ga e dau tekiduru ena yasa ni nona idavodavo, ena so na gauna ni ra vakalialiai koya ka vakasewasewani

koya o ira era tawa vakabauta. Ni cuva tu na uluna, e masu vua na Kalou. E sega ni rere e sega ni lomalomarua. E yaloqaqa.

Au a rogoca ena dua na gauna lekaleka sa oti e dua na ivakaraitaki ni dua e dei ni sega vua na yaloqaqa e loma. A tukuna e dua na itokani me baleta e dua na soqoni ni sakaramede vakayalo ka laveta na vakabauta erau a tiko kina kei watina ena nodrau tabanalevu. A tara na yalodra na ivavakoso kece sara e dua na cauravou ena itutu ni bete ena Matabete i Eroni ni vosa me baleta na dina ni kosipeli kei na reki ni muri na ivakaro. A wasea e dua na ivakadinadina veilauti ni tu ena itutunivunau, rairai savasava ka rakorako ena nona sote vulavula kei na neketai.

Ena siga vata oya, ni rau biuta yani na nodrau itikotiko na marama oqo kei na watina, erau raica na cauravou vata oqo ka a vakauqeti ira ena vica ga na auwa sa oti. Ia, oqo sa duatani sara ga na iyaloalo e vakaraitaka ni taubale yani ena iyabeyabe vakaisulu

yakusurasura—ka vakatavako tu. Erau a sega walega ni rarawa sara vakalevu na noqu itokani kei watina, erau veilecayaki talega se rawa vakacava me dua na mataqali tamata ena soqoni ni sakaramede ka totolo wale nona sa duatani tale na mataqali tamata.

Kemuni na taciqu, o ni sai koya-koya tiko beka ga se na vanua cava o tu kina kei na cava ga o cakava tiko—na tamata e vinakata na Tamada Vakalomalagi mo vakakina?

Ena dua na veivakatarogi a tabaki ena dua na mekesini ni matanitu, a kerei kina o Jabari Parker, e dua na dau qito basiketepolo ena NCAA ni Amerika ka lewe ni Lotu, me wasea na ivakasala vinaka duadua a ciqoma mai vei tamana. A sauma vakaoqo o Jabari, “A kaya [o tamaqu], Mo dua tikoga na mataqali tamata ena butobuto vakakina ena rarama.”⁴ ivakasala bibi, kemuni na taciqu, vei keda kece.

E sinai tu ena noda ivolanikalou na ivakaraitaki ni mataqali yaloqaqa e gadrevi vei keda yadua nikua. E a vakaraitaka na parofita o Taniela na yaloqaqa cecere ena nona tutaka na

veika e kila ni dina kei na nona vakaraitaka na yaloqaqa me masu, e dina ni rawa ni vakamatei ni vakayacora vakakina.⁵

E vakaitovotaki na bula nei Apinaitai ena yaloqaqa, ka vakaraitaki ena nona tuvakarau me solia na nona bula ia me kua ga ni cakitaka na dina.⁶

E sega beka ni da vakauqeti kece ena nodra bula na cauravou yaloqaqa e 2,000 ka ra luvei Ilamani, o koya a vakavulica ka vakaraitaka na kena gadrevi na yaloqaqa me muri na nodra ivakavuvulu na itubutubu, me bula savasava ka savavuka?⁷

E rairai ni veitukutuku kece ni ivolanikalou oqo e vakaisala ena ivakaraitaki nei Moronai, ka tu vua na kaukauwa me ia tikoga ena buladodonu ki na ivakataotioti.⁸

Ena nona bula taucoko, a vakaraitaka na Parofita o Josefa Simici na ivakaraitaki e sega ni wiliki rawa. E dua vei ira na ka rerevaki duadua a yaco ni ra vesuki vata ena sinucodo o koya kei ira eso tale na veitacini—vakasamata mada, vesuki vata ena sinucodo—ka ra vesu tu ena dua na vale tara tu

vakavo ka voleka ki na valeniveilewai mai Richmond e Missouri. A vola o Parley P. Pratt, e dua vei ira na vesu tu, me baleta e dua na bogi: “Keimami davu tu me vaka ga keimami sa moce me yacova na bogilevututu, ka mosi tu na daligai keimami kei na yaloi keimami, ni keimami vakarogoca tu ena vica na auwa na veivakalialiai, na vosaca, kei na nodra vosa tawakilikili na neimami yadra.”

E tomana o Elder Pratt:

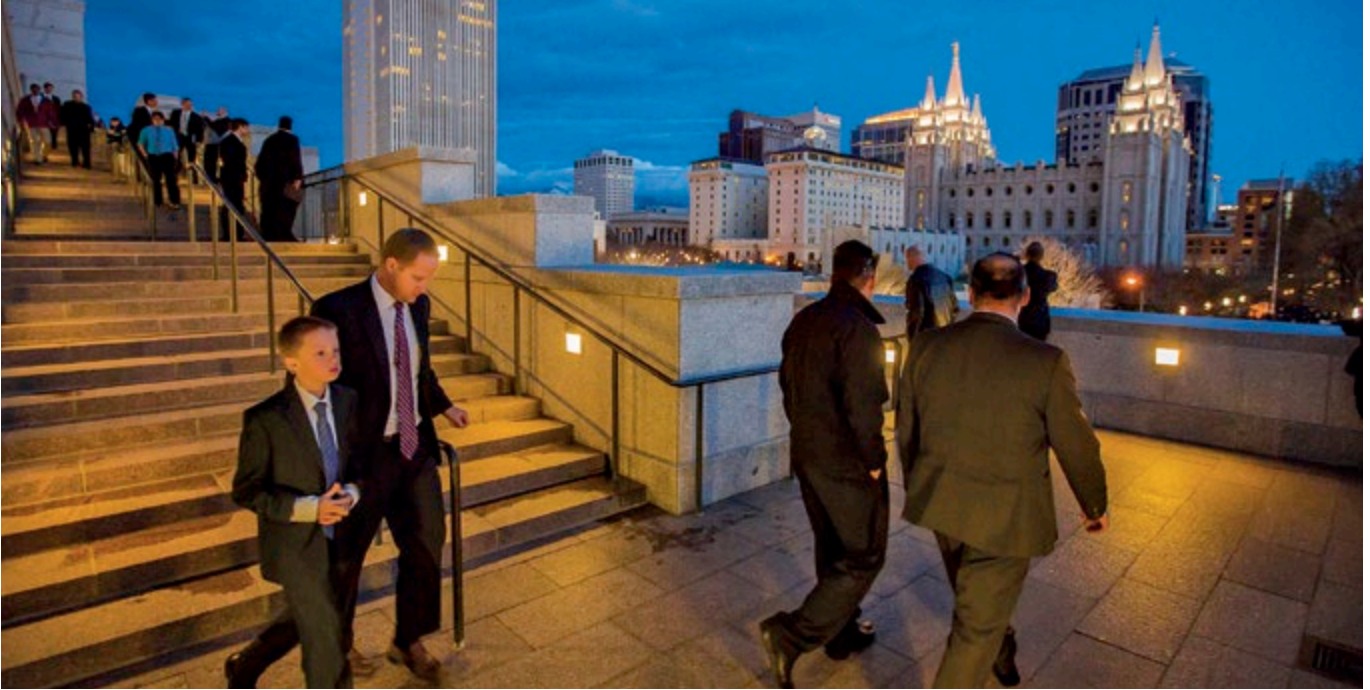
“Au vakarorogo tiko me yacova niu sa sosa, kurabui, domobula, ka vakasinaiti ena cudru ka voleka meu sa tucake ga yani ka vosataki ira na yadra; ia [au] sega ni se vosa vei Josefa, se vei dua tale, e dina ga niu davu voleka toka ga vua ka kila ni yadra tu. E vakasauri nona tucake, ka vosa ena domo me vaka na kurukuru, se me vaka na laione kila, ka cavuta, kevaka au rogoca vakavinaka sara na veivoso oqo:

“*GALU. . . . Ena yaca i Jisu Karisito au sa vosataki kemudou, ka vakaroti kemudou mo dou tiko vakadua; Au na sega ni bula tiko me dua na miniti meu rogoca tale na mataqali vosa vaqori. Muduka sara na mataqali vosa vaqori, se na dua vei kemuni se o au ena mate ENA GAUNA SARA GA OQO.*”

A “tucake o Josefa vakadodonu vakaturaga ka rerevaki,” me vaka e tukuna o Elder Pratt. A vesu tu o Koya, sega nona iyaragi, ia e vakacegu tu ka dokai. E raici ira sobu na yadra era sa tekivu veisugusugu, yani ena dua na tutu se ra qasi voleka ki yavana. Era kerea na nona veivosoti na tamata sautanini oqo ka mai galu toka yani.⁹

E sega ni dau kauta mai na mataqali vuana vakaoqo na veicakacaka kece ni yaloqaqa, ia era kauta kece mai na vakacegu ni vakasama kei na kila ni sa taqomaki na dodonu kei na dina.

E sega ni rawa me da tu vakadodonu ni dua e tea na wakana ena nuku ni vakasama kilai levu ka vakadonui. E gadrevi na yaloqaqa nei Taniela, Apinaitai, Moronai, se o Josefa Simici me rawa vei keda me da tu kaukauwa ka dei ki na veika eda kila ni dodonu. A tu vei ira na yaloqaqa

me ra cakava sega ni veika rawarawa ia na veika e donu.

Eda na sotava kece na rere, na veivakalialiai, ka sotava na veisaqasaqa. Me tu vei keda—keda kece sara—na yaloqaqa me da vorata kina na veivakasama kilailevu, na yaloqaqa me tutaki na ivakavuvuli. Na yaloqaqa, ka sega ni veivosaki ena kauta mai na matadredre ni nona veivakadonui na Kalou. Sa na yaco na yaloqaqa me dua na ivalavala dodonu totoka sega walega ena kena laurai me mate vakatagane ia na gugumatua me da bula dodonu. Ni da toso ki liu, ka segata me da bula ena ivakarau dodonu, eda na vukei vakaidina mai vua na Turaga ka rawa ni vakacegu ena Nona vosa. Au taleitaka na Nona yalayala e volai ena ivola i Josua:

“Au na sega ni weletaki iko se biuti iko. . . .

“ . . . Mo kaukauwa ka qaqa; mo kaku ni rere se yalolailai: ni sa tiko vata kei iko ko Jiova na nomu Kalou ena veiyasana kecega ko sa lako kina.”¹⁰

Kemuni na taciq lomani, ena qaqa ni noda yalodina, me da cavuta vata kei na iApositolo o Paula, “Niu sa sega ni maduataka na itukutuku vinaka kei Karisito.”¹¹ Ia, ena yaloqaqa vata oqori, me da muria na ivakasala nei Paula: “Mo yaco mo nodra ivakarau era sa vakabauta, ena vosa, ena ivalavala, ena loloma, ena lomadina, ena yalosavasava.”¹²

Era na yaco mai ka lako yani na veisaqasaqa veivakarusai, ia na ivalu e baleta na yalo ni tamata ena toso tikoga ka sega ni oti rawa. Me vaka

na kaci ni biukila sa yaco mai kina vei iko kei au kei ira na matabete ena veivanua kecega na vosa ni Turaga: “Raica sa kilikili ki na tamata yadua me vulica ka kila na nona itavi; io me vakayacora ena yalodina na itavi ni ilesilesi sa digitaki kina.”¹³ Eda na qai yaco, me vaka e tukuna na iApositolo o Pita, io “na matabete vakaturaga,”¹⁴ duavata ena inaki ka vakalougatataki ena kaukauwa mai cake.¹⁵

Me da biuta eke ena bogi nikua ena yalodina kei na yaloqaqa me da kaya, vata kei Jope ni gauna makawa, “Ni sa tiko e lomaqu na noqu cegu, . . . Au na sega ni biuta tani vei au na noqu yalododonu.”¹⁶ Me yaco me vakakina sa noqu masu malumalumu ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. J. Reuben Clark Jr., *The Charted Course of the Church in Education*, rev.ed.(1994), 7.
2. Robert Louis Stevenson, ena Hal Urban, *Choices That Change Lives* (2006), 122.
3. Charles Swindoll, ena Urban, *Choices That Change Lives*, 122.
4. Jabari Parker, ena “10 Questions,” *Time*, Mar. 17 ni Maji, 2014, 76.
5. Raica na Tanielia 6.
6. Raica na Mosaia 11:20; 17:20.
7. Raica na Alama; 56.
8. Raica na Moronai 1–10.
9. Raica na *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), 210–11.
10. Josua 1:5, 9.
11. Roma 1:16.
12. 1 Timoci 4:12.
13. Vunau kei na Veiyalayalati 107:99.
14. 1 Peter 2:9.
15. Raica na Vunau kei na Veiyalayalati 105:11.
16. Jope 27:3, 5.

